

บทที่ 5

การสำรวจความต้องการและความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาสวนสาธารณะ

บทนี้เป็นการสำรวจทัศนคติ ความคิดเห็นต่อการใช้สวนสาธารณะ สภาพการใช้บริการสวนในปัจจุบัน ความคาดหวังและความมุ่งหมายกับสวนสาธารณะแห่งใหม่บริเวณสะพานกรุงเทพ และส่วนสุดท้ายคือ ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยผลการสำรวจแบบสอบถามจะชี้ให้เห็นถึงลักษณะและรูปแบบการใช้สวนสาธารณะ ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ และแนวโน้มต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดหาสวนสาธารณะ

การกำหนดจำนวนตัวอย่างตามกลุ่มอายุประชากร และรัศมีบริการ

พื้นที่ศึกษากำหนดในระยะ 1 กม. จากที่ตั้งสวนสาธารณะ โดยมีพื้นที่ทั้งสิ้น 3.14 ตร.กม. เมื่อหักพื้นที่ส่วนที่เป็นน้ำแล้ว จะมีพื้นที่ศึกษาจริง 1.96 ตร.กม. โดยมีความหนาแน่นประชากรเท่ากับ 29,083 คน ดังนั้นจะได้ประชากรในพื้นที่ศึกษาเท่ากับ 57,027 คน จากการเปิดตารางขนาดตัวอย่าง ที่ความเชื่อมั่น 95% จะได้จำนวนประชากรตัวอย่าง 321 ราย¹ ซึ่งการกำหนดตัวอย่างแบบสอบถามในการศึกษานี้ จะกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ ตามกลุ่มอายุประชากร และระยะรัศมีบริการ เพื่อกระจายกลุ่มตัวอย่างตามพฤติกรรมการใช้และความต้องการในแต่ละช่วงอายุ ส่วนการกำหนดตามระยะรัศมีบริการ เพื่อสังเกตความแตกต่างของระยะทางที่มีผลต่อการใช้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **กลุ่มอายุประชากร** กลุ่มอายุประชากรจะแบ่งเป็นชั้นภูมิ (stratified) ตามโครงสร้างอายุประชากรของเขต โดยจะกระจายแบบสอบถามตามสัดส่วนโครงสร้างอายุประชากรในเขตเทียบกับประชากรของแขวง โดยช่วงอายุ 0 - 15 ปี มีจำนวนประชากรร้อยละ 22.62 จะมีจำนวนแบบสอบถาม 73 ชุด ช่วงอายุ 16 - 29 ปี มีจำนวนประชากรร้อยละ 35.25 มีจำนวนแบบสอบถาม 113 ชุด ช่วงอายุ 30 - 49 ปี มีจำนวนประชากรร้อยละ 28.02 มีจำนวนแบบสอบถาม 90 ชุด ช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวนประชากรร้อยละ 14.10 มีจำนวนแบบสอบถาม 45 ชุด (ตามตาราง 5.1)

¹ Herbert Arkin and Raymond R. Colton. Tables for Statisticians. (New York : Barnes & Noble , Inc 1963) p151 - 152

ตารางที่ 5.1 แสดงการกระจายแบบสอบถามตามโครงสร้างอายุประชากร

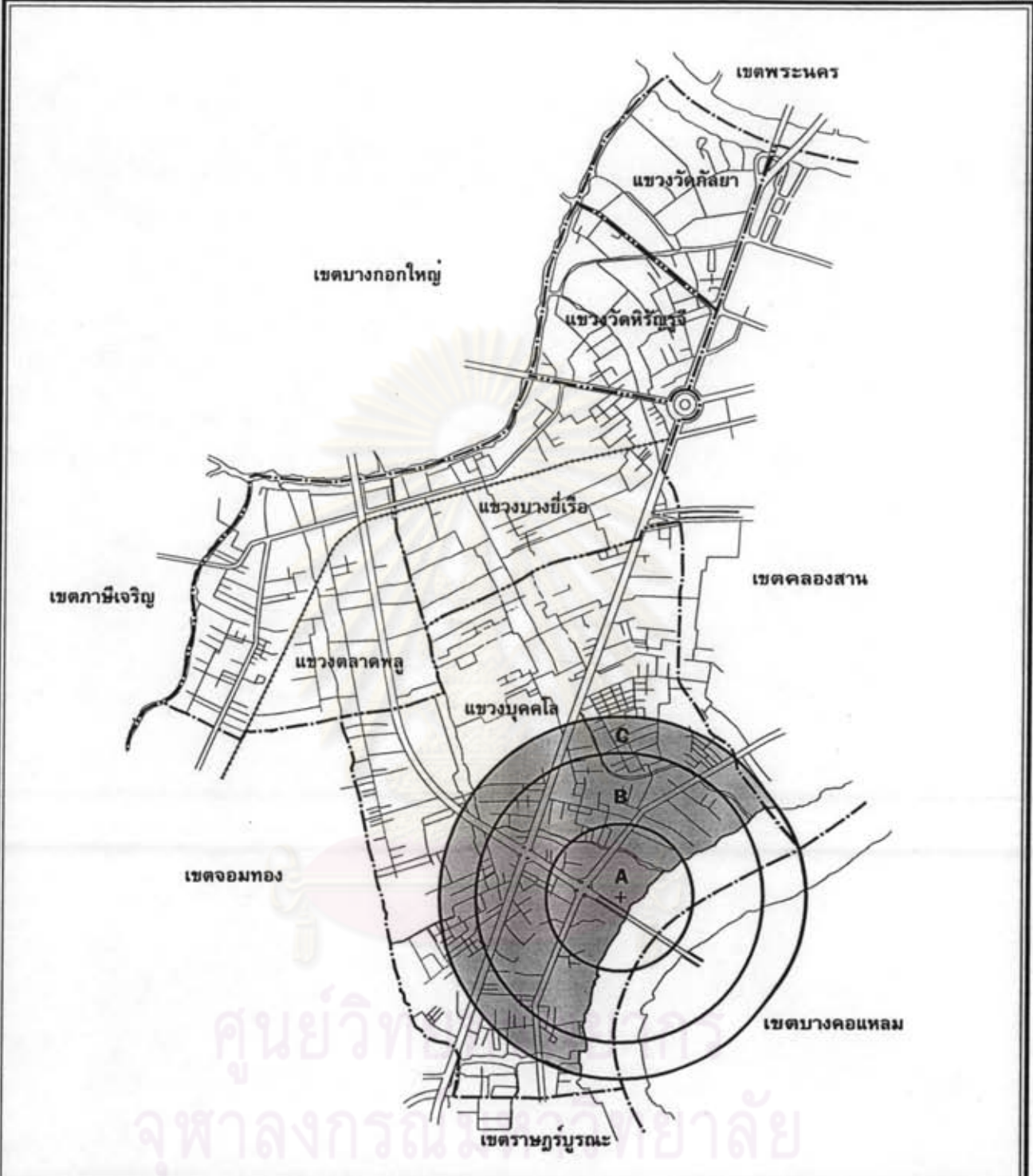
กลุ่มอายุ	จำนวนประชากรของ แขวง	ร้อยละ	จำนวนแบบสอบ ถาม
1. ต่ำกว่า 15 ปี	25,030	22.62	73
2. 15 - 29 ปี	39,000	35.25	113
3. 30 - 49 ปี	31,000	28.02	90
4. 50 ปีขึ้นไป	15,600	14.10	45
รวม	110,630	100	321

2. **ระยะรัศมีบริการ** ตามเกณฑ์ทั่วไปสวนและแกวบ้าน หรือสวนขนาดเล็ก ซึ่งในการศึกษานี้ เรียกว่า“สวนชุมชน” จะมีรัศมีบริการในระยะ 400 - 800 เมตร โดยประมาณ ซึ่งเป็นระยะที่สามารถเดินเท้ามาใช้บริการได้ แต่ในการศึกษานี้กำหนดขอบเขตรัศมีบริการภายใน 1,000 เมตร เพื่อสังเกตความแตกต่างของระยะทางที่มีผลต่อการมาใช้สวนสาธารณะ จึงแบ่งรัศมีบริการออกเป็น 3 ระยะ คือ 400 เมตร 800 เมตร และ 1,000 เมตร (แผนที่ 5.1) โดยกระจายจำนวนตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรในแต่ละพื้นที่รัศมีบริการ (ที่หักพื้นที่น้ำแล้ว) คูณกับความหนาแน่นประชากรของแขวงคือ 29,083 คน/ตร.กม. จะได้จำนวนประชากรในแต่ละช่วงรัศมีบริการ ดังนี้ ในระยะ 400 เมตร มีจำนวนแบบสอบถามตัวอย่าง 54 ชุด ในระยะ 800 เมตร มีจำนวนแบบสอบถาม 152 ชุด ในระยะ 1,000 เมตร มีจำนวนแบบสอบถาม 115 ชุด (ตามตาราง 5.2) ซึ่งมีพื้นที่ครอบคลุมบริเวณต่างๆ ดังนี้

ในระยะรัศมีบริการ 400 เมตร จะครอบคลุมถนนเจริญนคร ตั้งแต่หน้าสถานีตำรวจสำเหร่และบุคคลโล ถึงชอยวัดบุคคลโล

ในระยะรัศมีบริการ 800 เมตร จะครอบคลุมถนนเจริญนคร ตั้งแต่ชอยสหกิจถึงชอยวัดกลางดาวคะนอง และถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน บริเวณชอยตากสิน 28 ถึงชอยตากสิน 37

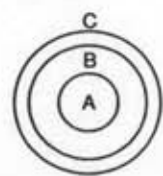
ในระยะรัศมีบริการ 1,000 เมตร จะครอบคลุมถนนตากสิน ตั้งแต่ชอยวัดราชวรินทร์ ถึงชอยตากสิน 39 และถนนเจริญนคร บริเวณชอยโรงเรียนเกื้อวิทยา ถึงชอยวัดดาวคะนอง

แนวทางการวางแผนเพื่อการพัฒนาสวนสาธารณะชุมชนในเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร

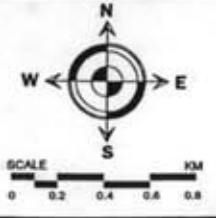
แสดง การกำหนดรัศมีบริการของสวนสาธารณะ

สัญลักษณ์ :

- + ตำแหน่งที่ตั้งสวนสาธารณะ
- A = รัศมีบริการในระยะ 400 เมตร
- B = รัศมีบริการในระยะ 800 เมตร
- C = รัศมีบริการในระยะ 1000 เมตร

ที่มา : กองผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

แผนที่
5.1

ตารางที่ 5.2 แสดงการกระจายแบบสอบถามในแต่ละระยะวัดค่าบริการ

วัดค่าบริการ	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนประชากร (คน)	ร้อยละ	จำนวนแบบสอบถาม
1. 400 เมตร	0.326	9,507	16.66	54
2. 800 เมตร	0.930	27,075	47.46	152
3. 1000 เมตร	0.700	20,445	35.83	115
รวม	1.960	57,027	100	321

การสำรวจความต้องการ และความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการสำรวจความต้องการสวนสาธารณะ และความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ทำการศึกษาคือ จะประกอบด้วยพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะในปัจจุบัน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้หรือไม่ใช้ของประชากร ความคาดหวังกับการใช้สวนสาธารณะแห่งใหม่ และความเห็นในแง่การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เพื่อพิจารณาเป็นแนวทางการพัฒนาสวนสาธารณะชุมชนร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ และชุมชนโดยรอบ

1. ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 321 ราย ร้อยละ 22.62 เป็นผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 35.25 เป็นผู้มีอายุ 15 - 29 ปี ร้อยละ 28.02 เป็นผู้มีอายุ 30 - 49 ปี ร้อยละ 14.10 เป็นผู้มีอายุ 50 ปีขึ้นไป เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.4 เป็นเพศชาย ร้อยละ 46.8 เป็นผู้อาศัยในบ้านเดี่ยว ร้อยละ 28.2 เป็นผู้อาศัยในตึกแถว และห้องแถว ร้อยละ 35.5 เป็นผู้อาศัยในอพาร์ทเมนท์, แฟลต, คอนโด ร้อยละ 12.9 เป็นผู้อาศัยในห้องเช่า ร้อยละ 23.4

2. ข้อมูลการใช้บริการสวนสาธารณะ

2.1 ผู้มีอายุระหว่าง 0 - 15 ปี

ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีอายุระหว่าง 0 - 15 ปี จำนวน 73 ราย ใช้เวลาว่างในการพักผ่อนตามสถานที่ต่างๆดังนี้ อยู่บ้าน ร้อยละ 5.6 ไปห้างสรรพสินค้า ร้อยละ 16.5 ไปสวนสาธารณะ ร้อยละ 10.5 โดยประชากรกลุ่มนี้ เมื่อไปสวนสาธารณะจะมี กิจกรรมเพื่อการพักผ่อน ร้อยละ 10 กิจกรรมออกกำลังกาย ร้อยละ 11.8 อื่นๆ ร้อยละ 20

โดยปกติประชากรวัยนี้ มีความถี่ในการใช้สวนสาธารณะทุกวัน และ อาทิตย์ละครั้ง ร้อยละ 37.5 เท่ากัน นานๆครั้ง ร้อยละ 25 แต่เมื่อมีสวนสาธารณะบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่งเป็นสวนใกล้บ้าน ความถี่ในการใช้จะเปลี่ยนแปลงเป็น ใช้ทุกวัน ร้อยละ 38.5 อาทิตย์ละครั้ง ร้อยละ 61.5 โดยสวนสาธารณะที่มีการเลือกใช้มากที่สุด ได้แก่ สวนลุมพินี ร้อยละ 44.4 สวนเชิงสะพานตากสิน ร้อยละ 22.2 สวนธนบุรีรมย์ ร้อยละ 11.1 และอื่นๆ ร้อยละ 22.2

สำหรับความคาดหวังของประชากรเมื่อมีสวนสาธารณะแห่งใหม่ ส่วนมากคาดหวังที่จะเห็นสวนสาธารณะที่ร่มรื่น สวยงาม ร้อยละ 100 สวนที่มีกิจกรรมสำหรับการออกกำลังกาย ร้อยละ 69.2 สวนที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ร้อยละ 15.4 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สวนสาธารณะ เป็นปัจจัยด้านระยะทาง ร้อยละ 62.5 ปัจจัยด้านเวลา ร้อยละ 37.5 ส่วนปัจจัยทางสภาพแวดล้อมของสวนสาธารณะ ไม่มีผลต่อการใช้ของประชากรกลุ่มนี้

ในการเดินทางไปสวนสาธารณะตามปกติของประชากรกลุ่มนี้ เป็นการเดินทางด้วยการเดิน ร้อยละ และโดยรถยนต์ ร้อยละ 50 เท่ากัน แต่เมื่อเป็นสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่งกำหนดให้เป็นสวนในระยะเดินเท้า ระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพอใจจะเดินสูงสุด อยู่ในช่วง 15 นาที ร้อยละ 69.2 ช่วง 10 นาที และ 5 นาที ร้อยละ 15.4 เท่ากัน ส่วนช่วงเวลาที่มีคนนิยมไปใช้มากที่สุดคือ 17.00 - 19.00 น. ร้อยละ 38.5 เวลา 6.00 - 9.00 น. และเวลา 15.00 - 17.00 น. มีร้อยละ 30.8 เท่ากัน สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการในสวนสาธารณะ มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 46.2 ห้องน้ำ โทรศัพท จุดเครื่องดื่ม ร้อยละ 69.2 ที่เด็กเล่น ร้อยละ 38.5

2.2 ผู้มีอายุระหว่าง 16 - 29 ปี

ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีอายุระหว่าง 16 - 29 ปี จำนวน 113 ราย ใช้เวลาว่างในการพักผ่อนตามสถานที่ต่างๆดังนี้ อยู่บ้าน ร้อยละ 63.8 ไปห้างสรรพสินค้าร้อยละ 67.2 ไปสวนสาธารณะ ร้อยละ 25.9 โดยประชากรกลุ่มนี้ เมื่อไปสวนสาธารณะจะมีกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน ร้อยละ 68.6 กิจกรรมออกกำลังกาย ร้อยละ 22.9 พบปะสังสรรค์ ร้อยละ 5.7 และอื่นๆ ร้อยละ 2.9

โดยปกติประชากรวัยนี้ มีความถี่ในการใช้สวนสาธารณะอาทิตย์ละครั้ง ร้อยละ 17.1 เดือนละ 1-2 ครั้ง ร้อยละ 25.7 นานๆครั้ง ร้อยละ 40 แต่เมื่อมีสวนสาธารณะบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่งเป็นสวนใกล้บ้าน ความถี่ในการใช้จะเปลี่ยนแปลงเป็น มีการใช้ทุกวัน ร้อยละ 13.8 อาทิตย์ละครั้ง ร้อยละ 56.9 เดือนละ 1 - 2 ครั้ง ร้อยละ 12.1 นานๆครั้ง ร้อยละ 17.2 โดยสวนสาธารณะที่มีการเลือกใช้มากที่สุด ได้แก่ สวนลุมพินี ร้อยละ 73 สวนวงเวียนใหญ่ และสวนธนบุรีรมย์ ร้อยละ 2.7 เท่ากัน และอื่นๆ ร้อยละ 21.6

สำหรับความคาดหวังของประชากรเมื่อมีสวนสาธารณะแห่งใหม่ ส่วนมากคาดหวังที่จะเห็นสวนสาธารณะที่ร่มรื่น สวยงาม ร้อยละ 87.9 สวนที่มีกิจกรรมสำหรับการออกกำลังกาย ร้อยละ 32.8 สวนที่มี

กิจกรรมเพื่อความบันเทิง ร้อยละ 15.5 สวนที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ร้อยละ 43.1 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สวนสาธารณะ เป็นปัจจัยด้านเวลา ร้อยละ 45.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสวนสาธารณะ ร้อยละ 33.3 ปัจจัยด้านระยะทาง ร้อยละ 21.4

ในการเดินทางไปสวนสาธารณะตามปกติของประชากรกลุ่มนี้ เป็นการเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 68.6 โดยรถยนต์ ร้อยละ 11.4 อื่นๆ ร้อยละ 20 แต่เมื่อเป็นสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่งกำหนดให้เป็นสวนในระยะเดินเท้า ระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพอใจจะเดินสูงสุด อยู่ในช่วง 15 นาที ร้อยละ 37.9 ช่วง 10 นาที ร้อยละ 34.5 และ 5 นาที ร้อยละ 6.9 มากกว่า 15 นาที ร้อยละ 15.5 โดยรถโดยสาร และรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 5.2 ส่วนช่วงเวลาที่มีคนนิยมไปใช้มากที่สุดคือ 17.00 - 19.00 น. ร้อยละ 62.1 เวลา 6.00 - 9.00 น. ร้อยละ 22.4 และเวลา 15.00 - 17.00 น. มี ร้อยละ 15.5 สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการในสวนสาธารณะ มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 38.6 ห้องน้ำ โทรศัพท์ เครื่องดื่ม ร้อยละ 87.7 ที่เด็กเล่น ร้อยละ 54.4

2.3 ผู้มีอายุระหว่าง 30 - 49 ปี

ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีอายุระหว่าง 30 - 49 ปี จำนวน 90 ราย ใช้เวลาว่างในการพักผ่อนตามสถานที่ต่างๆดังนี้ อยู่บ้าน ร้อยละ 64.6 ไปห้างสรรพสินค้า ร้อยละ 44.7 ไปสวนสาธารณะ ร้อยละ 35.4 ไปสถานออกกำลังกาย ร้อยละ 2.1 โดยประชากรกลุ่มนี้ เมื่อไปสวนสาธารณะจะมีกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน ร้อยละ 73.3 กิจกรรมออกกำลังกาย ร้อยละ 16.7 และอื่นๆ ร้อยละ 10

โดยปกติประชากรวัยนี้ มีความถี่ในการใช้สวนสาธารณะทุกวัน ร้อยละ 3.4 อาทิตย์ละครั้ง ร้อยละ 17.2 เดือนละ 1 - 2 ครั้ง ร้อยละ 27.6 นานๆครั้ง ร้อยละ 31 อื่นๆ ร้อยละ 20.7 แต่เมื่อมีสวนสาธารณะบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่งเป็นสวนใกล้บ้าน ความถี่ในการใช้จะเปลี่ยนแปลงเป็น มีการใช้ทุกวัน ร้อยละ 20.8 อาทิตย์ละครั้ง ร้อยละ 50 เดือนละ 1 - 2 ครั้ง ร้อยละ 16.7 นานๆครั้ง ร้อยละ 10.4 และ อื่นๆ ร้อยละ 2.1 โดยสวนสาธารณะที่มีการเลือกใช้มากที่สุด ได้แก่ สวนลุมพินี ร้อยละ 48.4 สวนวชิรเบญจทัศ ร้อยละ 6.5 และอื่นๆ ร้อยละ 16.1

สำหรับความคาดหวังของประชากรเมื่อมีสวนสาธารณะแห่งใหม่ ส่วนมากคาดหวังที่จะเห็นสวนสาธารณะที่ร่มรื่น สวยงาม ร้อยละ 89.6 สวนที่มีกิจกรรมสำหรับการออกกำลังกาย ร้อยละ 60.4 สวนที่มีกิจกรรมเพื่อความบันเทิง ร้อยละ 14.6 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ร้อยละ 25 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สวนสาธารณะ เป็นปัจจัยด้านเวลา ร้อยละ 50 ปัจจัยด้านระยะทาง ร้อยละ 29.4 ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมของสวนสาธารณะ ร้อยละ 20.6

ในการเดินทางไปสวนสาธารณะตามปกติของประชากรกลุ่มนี้ เป็นการเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 62.1 โดยรถยนต์ ร้อยละ 31.0 และอื่นๆ ร้อยละ 6.9 แต่เมื่อเป็นสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่งกำหนดให้เป็นสวนในระยะเดินเท้า ระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพอใจจะเดินสูงสุด อยู่ใน

ช่วง 15 นาที ร้อยละ 45.8 มากกว่า 15 นาที ร้อยละ 20.8 ช่วง 10 นาที และ 5 นาที ร้อยละ 14.6 เท่ากัน ส่วนช่วงเวลาที่มีคนนิยมไปใช้มากที่สุดคือ 17.00 - 19.00 น. ร้อยละ 56.3 เวลา 6.00 - 9.00 น. ร้อยละ 27.1 และเวลา 15.00 - 17.00 น. มีร้อยละ 16.7 สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการในสวนสาธารณะ มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 34 ห้องน้ำ โทรกัฟท์ เครื่องดื่ม ร้อยละ 89.4 ที่เด็กเล่น ร้อยละ 38.3

2.4 ผู้มีอายุระหว่าง 50 - 69 ปี

ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีอายุระหว่าง 50 - 69 ปี จำนวน 45 ราย ใช้เวลาว่างในการพักผ่อนตามสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้ อยู่บ้าน ร้อยละ 77.3 ไปห้างสรรพสินค้า ร้อยละ 27.3 ไปสวนสาธารณะ ร้อยละ 9.1 โดยประชากรกลุ่มนี้ เมื่อไปสวนสาธารณะจะมีกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน ร้อยละ 80 กิจกรรมออกกำลังกาย ร้อยละ 20

โดยปกติประชากรวัยนี้ มีความถี่ในการใช้สวนสาธารณะอาทิตย์ละครั้ง ร้อยละ 20 นานๆ ครั้ง ร้อยละ 60 อื่นๆ ร้อยละ 20 แต่เมื่อมีสวนสาธารณะบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่งเป็นสวนใกล้บ้าน ความถี่ในการใช้จะเปลี่ยนแปลงเป็น มีการใช้ทุกวัน ร้อยละ 45.5 อาทิตย์ละครั้ง ร้อยละ 36.4 เดือนละ 1 - 2 ครั้งและนานๆ ครั้ง ร้อยละ 9.1 เท่ากัน โดยสวนสาธารณะที่มีการเลือกใช้มากที่สุด ได้แก่ สวนลุมพินี ร้อยละ 40 สวนเชิงสะพานตากสิน ร้อยละ 10 สวนวงเวียนใหญ่ ร้อยละ 20 และอื่นๆ ร้อยละ 30

สำหรับความคาดหวังของประชากรเมื่อมีสวนสาธารณะแห่งใหม่ ส่วนมากคาดหวังที่จะเห็นสวนสาธารณะที่ร่มรื่น สวยงาม ร้อยละ 90.9 สวนที่มีกิจกรรมสำหรับการออกกำลังกาย ร้อยละ 45.5 สวนที่มีกิจกรรมเพื่อความบันเทิง ร้อยละ 9.1 สวนที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ร้อยละ 50 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สวนสาธารณะ เป็นปัจจัยด้านเวลา ร้อยละ 82.4 ปัจจัยด้านระยะทาง ร้อยละ 17.6 ส่วนปัจจัยทางสภาพแวดล้อมของสวนสาธารณะ ไม่มีผลต่อการใช้ของประชากรกลุ่มนี้

ในการเดินทางไปสวนสาธารณะตามปกติของประชากรกลุ่มนี้ เป็นการเดินทางด้วยการเดิน และโดยรถยนต์ ร้อยละ 20 เท่ากัน โดยรถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 60 แต่เมื่อเป็นสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่งกำหนดให้เป็นสวนในระยะเดินเท้า ระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามพอใจจะเดินสูงสุด อยู่ใน ช่วง 15 นาที ร้อยละ 31.8 ช่วง 10 นาที ร้อยละ 27.3 มากกว่า 15 นาที และ 5 นาที ร้อยละ 18.2 เท่ากัน ส่วนช่วงเวลาที่คนนิยมไปใช้มากที่สุดคือ 6.00 - 9.00 น. ร้อยละ 68.2 , 17.00 - 19.00 น. ร้อยละ 22.7 และเวลา 15.00 - 17.00 น. มีร้อยละ 9.1 สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการในสวนสาธารณะ มีร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 45.5 ห้องน้ำ โทรกัฟท์ เครื่องดื่ม ร้อยละ 81.9 ที่เด็กเล่น ร้อยละ 27.3

3. ความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

3.1 ผู้มีอายุระหว่าง 0 - 15 ปี

ประชากรระหว่างอายุ 0 - 15 ปี ร้อยละ 100 ไม่ทราบมาก่อนว่าจะมีสวนสาธารณะแห่งใหม่บริเวณสะพานกรุงเทพ แต่เมื่อถามถึงความต้องการเข้าร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อความต้องการสวนสาธารณะ มีผู้ต้องการเข้าร่วมร้อยละ 32.9 กับความเห็นในเรื่องการเก็บเงินเพื่อเข้าสวนสาธารณะ มีผู้เห็นด้วย ร้อยละ 45.2 โดยยินดีจ่ายในราคา 3 บาท ร้อยละ 33.3 ในราคา 5 บาท ร้อยละ 66.7 โดยราคาที่ยินดีจ่ายเป็นการจ่ายให้กับสวนที่มีความร่มรื่น สวยงาม ร้อยละ 100 สวนที่มีความสะอาดในบริการ เช่น ห้องน้ำ ไทศัพท์ จุดน้ำดื่ม ร้อยละ 66.7 โดยสวนที่มีกิจกรรมเพื่อสุขภาพ และสวนที่มีกิจกรรมนันทนาการ ไม่ได้ อยู่ในความเห็นของประชากรกลุ่มนี้

สำหรับการริเริ่มการจัดทำสวนสาธารณะ เห็นว่า ควรเป็นการริเริ่มร่วมกันระหว่างรัฐ และประชาชน ร้อยละ 88.9 เห็นว่าควรเป็นการริเริ่มของหน่วยงานกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 11.1 ส่วนการริเริ่มโดยประชาชน ไม่ได้ อยู่ในความเห็นของคนวัยนี้ โดยรูปแบบของหน่วยงานที่รับผิดชอบสวนสาธารณะ เห็นว่าควรเป็นในลักษณะของกรมการร่วมระหว่างหน่วยงานรัฐ และประชาชน ร้อยละ 88.9 เป็นหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร และองค์กรพิเศษที่จัดตั้งขึ้นเฉพาะ ร้อยละ .7 เท่ากัน ในส่วนของงบประมาณการดำเนินการสวนสาธารณะเห็นว่า ควรเป็นงบประมาณรัฐ ร้อยละ 94.4 เป็นการบริจาคร่วมกัยของชุมชน 22.2 เป็นการนำรายได้จากการประมูลหาประโยชน์ในสวน ร้อยละ 5.6 สำหรับที่ดินเพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะ เห็นว่า ควรมาจากที่ดินของรัฐ ร้อยละ 52.8 ที่ดินเอกชนบริจาค ร้อยละ 30.6 และการซื้อจากเอกชน ร้อยละ 16.7

โดยสิ่งที่ประชาชนกลุ่มนี้จะมีส่วนร่วมได้ เป็นการแสดงความคิดเห็น ร้อยละ 53.8 การทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐ ร้อยละ 7.7 การสนับสนุนทุนทรัพย์ ร้อยละ 38.5 และส่วนสุดท้ายคือ ประชาชนต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารกิจกรรมภายในสวนสาธารณะ ร้อยละ 46.2 แต่เมื่อถามถึงสถานภาพการเข้าร่วม ร้อยละ 100 ตอบว่า เป็นผู้ใช่ ร้อยละ 15.1 เป็นผู้สนับสนุนทางการเงิน

3.2 ผู้มีอายุระหว่าง 16 - 29 ปี

ประชากรระหว่างอายุ 16 - 29 ปี ร้อยละ 8.8 เท่านั้นที่ทราบมาก่อนว่าจะมีสวนสาธารณะแห่งใหม่บริเวณสะพานกรุงเทพ แต่เมื่อถามถึงความต้องการเข้าร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อความต้องการสวนสาธารณะ มีผู้ต้องการเข้าร่วมร้อยละ 68.1 กับความเห็นในเรื่องการเก็บเงินเพื่อเข้าสวนสาธารณะ มีผู้เห็นด้วย ร้อยละ 52.3 โดยยินดีจ่าย ในราคา 5 บาท ร้อยละ 50.0 ในราคา 3 บาท ร้อยละ 23.3 มากกว่า 10 บาท ร้อยละ 20 ราคา 1 บาท ร้อยละ 6.7 โดยราคาที่ยินดีจ่ายเป็นการจ่ายให้กับสวนที่มีความร่มรื่น สวยงาม ร้อยละ 72.4 สวนที่มีความสะอาดในบริการ เช่น ห้องน้ำ ไทศัพท์ จุดน้ำดื่ม ร้อยละ 51.7 โดยสวนที่มีกิจกรรมเพื่อสุขภาพ ร้อยละ 8.6 และสวนที่มีกิจกรรมนันทนาการ ร้อยละ 19.0

สำหรับการริเริ่มการจัดทำสวนสาธารณะ เห็นว่า ควรเป็นการริเริ่มร่วมกันระหว่างรัฐ และประชาชน ร้อยละ 75.2 เห็นว่าควรเป็นการริเริ่มของหน่วยงานกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 23.0 การริเริ่มโดยประชาชน ร้อยละ 1.8 โดยรูปแบบของหน่วยงานที่รับผิดชอบสวนสาธารณะ เห็นว่าควรเป็นในลักษณะของกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานรัฐและประชาชน ร้อยละ 65.5 เป็นหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 14.2 และองค์กรพิเศษที่จัดตั้งขึ้นเฉพาะ ร้อยละ 20.4 ในส่วนของงบประมาณการดำเนินการสวนสาธารณะ เห็นว่า ควรเป็นงบประมาณรัฐ ร้อยละ 70.8 เป็นการบริจาคร่วมกันของชุมชน 52.2 เป็นการนำรายได้จากการประมูลหาประโยชน์ในสวน ร้อยละ 47.8 สำหรับที่ดินเพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะเห็นว่ ควรมาจากที่ดินของรัฐ ร้อยละ 44.2 ที่ดินเอกชนบริจาค ร้อยละ 40.7 และการซื้อจากเอกชน ร้อยละ 15.0

โดยสิ่งที่ประชาชนกลุ่มนี้จะมีส่วนร่วมได้ เป็นการแสดงความเห็น ร้อยละ 52.7 การทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐ ร้อยละ 14.3 การสนับสนุนทุนทรัพย์ ร้อยละ 35.7 และส่วนสุดท้ายคือ ประชาชนต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร กิจกรรมภายในสวนสาธารณะ ร้อยละ 58.9 แต่เมื่อถามถึงสถานภาพการเข้าร่วม ร้อยละ 92.0 ตอบว่า เป็นผู้ใช้ ร้อยละ 13.3 เป็นกรรมการทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐ ร้อยละ 26.2 เป็นผู้สนับสนุนทางการเงิน

3.3 ผู้มีอายุระหว่าง 30 -49 ปี

ประชากรระหว่างอายุ 30 - 49 ปี ร้อยละ 7.8 เท่านั้น ที่ทราบมาก่อนว่าจะมีสวนสาธารณะแห่งใหม่บริเวณสะพานกรุงเทพ แต่เมื่อถามถึงความต้องการเข้าร่วมในการแสดงความเห็นต่อความต้องการสวนสาธารณะ มีผู้ต้องการเข้าร่วมร้อยละ 76.7 กับความเห็นในเรื่องการเก็บเงินเพื่อเข้าสวนสาธารณะ มีผู้เห็นด้วย ร้อยละ 56.7 โดยยินดีจ่ายในราคา 3 บาท ร้อยละ 27.6 ในราคา 5 บาท ร้อยละ 37.9 มากกว่า 10 บาท ร้อยละ 22.4 ในราคา 1 บาท ร้อยละ 3.4 โดยราคาที่ยินดีจ่ายเป็นการจ่ายให้กับสวนที่มีความร่มรื่น สวยงาม ร้อยละ 65.5 สวนที่มีความสะดวกในบริการ เช่น ห้องน้ำ ไทโรลฟ์ จุดน้ำดื่ม ร้อยละ 53.4 โดยสวนที่มีกิจกรรมเพื่อสุขภาพ ร้อยละ 37.9 และสวนที่มีกิจกรรมนันทนาการ ร้อยละ 8.6

สำหรับการริเริ่มการจัดทำสวนสาธารณะ เห็นว่า ควรเป็นการริเริ่มร่วมกันระหว่างรัฐ และประชาชน ร้อยละ 66.7 เห็นว่าควรเป็นการริเริ่มของหน่วยงานกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 33.3 ส่วนการริเริ่มโดยประชาชน ไม่ได้อยู่ในความเห็นของคนวัยนี้ โดยรูปแบบของหน่วยงานที่รับผิดชอบสวนสาธารณะ เห็นว่าควรเป็นในลักษณะของกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานรัฐ และประชาชน ร้อยละ 78.9 เป็นหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 16.7 และองค์กรพิเศษที่จัดตั้งขึ้นเฉพาะ ร้อยละ 4.4 ในส่วนของงบประมาณการดำเนินการสวนสาธารณะเห็นว่ ควรเป็นงบประมาณรัฐ ร้อยละ 85.6 เป็นการบริจาคร่วมกันของชุมชน ร้อยละ 38.9 เป็นการนำรายได้จากการประมูลหาประโยชน์ในสวน ร้อยละ 40.0 สำหรับที่ดินเพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะเห็นว่ ควรมาจากที่ดินของรัฐ ร้อยละ 58.9 ที่ดินเอกชนบริจาค มีร้อยละ 24.4 และการซื้อจากเอกชน ร้อยละ 16.7

โดยสิ่งที่ประชาชนกลุ่มนี้จะมีส่วนร่วมได้ เป็นการแสดงความเห็น ร้อยละ 57.4 การทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐ ร้อยละ 25.5 การสนับสนุนทุนทรัพย์ ร้อยละ 42.6 และส่วนสุดท้ายคือ ประชาชนต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร กิจกรรมภายในสวนสาธารณะ ร้อยละ 46.8 แต่เมื่อถามถึงสถานภาพการเข้าร่วม ร้อยละ 85.6 ตอบว่าเป็นผู้ใช้ ร้อยละ 22.6 เป็นกรรมการทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐ ร้อยละ 29.8 เป็นผู้สนับสนุนทางการเงิน

3.4 ผู้มีอายุ 50 - 69 ปี

ประชากรระหว่างอายุ 50 - 69 ปี ร้อยละ 20.0 ทราบมาก่อนว่าจะมีสวนสาธารณะแห่งใหม่บริเวณสะพานกรุงเทพ แต่เมื่อถามถึงความต้องการเข้าร่วมในการแสดงความเห็นต่อความต้องการสวนสาธารณะ มีผู้ต้องการเข้าร่วมร้อยละ 80.5 กับความเห็นในเรื่องการเก็บเงินเพื่อเข้าสวนสาธารณะ มีผู้เห็นด้วย ร้อยละ 37.8 โดยยินดีจ่ายในราคา 5 บาท ร้อยละ 70.6 ขึ้นอยู่กับเหตุผล ร้อยละ 29.4 โดยราคาที่ยินดีจ่ายเป็นการจ่ายให้กับสวนที่มีความร่มรื่น สวยงาม ร้อยละ 100 สวนที่มีความสะอาดในบริการ เช่น ห้องน้ำ โทรศัพท์ จุดน้ำดื่ม ร้อยละ 76.5 โดยสวนที่มีกิจกรรมเพื่อสุขภาพ และสวนที่มีกิจกรรมนันทนาการ ไม่ได้อยู่ในความเห็นของประชากรกลุ่มนี้

สำหรับการริเริ่มการจัดทำสวนสาธารณะ เห็นว่า ควรเป็นการริเริ่มร่วมกันระหว่างรัฐ และประชาชน ร้อยละ 60.0 เห็นว่าควรเป็นการริเริ่มของหน่วยงานกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 40.0 ส่วนการริเริ่มโดยประชาชน ไม่ได้อยู่ในความเห็นของคนวัยนี้ โดยรูปแบบของหน่วยงานที่รับผิดชอบสวนสาธารณะ เห็นว่าควรเป็นในลักษณะของกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานรัฐ และประชาชน ร้อยละ 66.7 องค์กรพิเศษที่จัดตั้งขึ้นเฉพาะ ร้อยละ 20.0 เป็นหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 13.3 ในส่วนของงบประมาณการดำเนินการสวนสาธารณะเห็นว่ ควรเป็นงบประมาณรัฐ ร้อยละ 66.7 เป็นการบริจาคร่วมกันของชุมชน ร้อยละ 28.6 เป็นการนำรายได้จากการประมูลหาประโยชน์ในสวน ร้อยละ 51.1 สำหรับที่ดินเพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะเห็นว่ ควรมาจากที่ดินของรัฐ ร้อยละ 55.6 ที่ดินเอกชนบริจาค ร้อยละ 35.6 และการซื้อจากเอกชน ร้อยละ 8.9

โดยสิ่งที่ประชาชนกลุ่มนี้จะมีส่วนร่วมได้ เป็นการแสดงความเห็น ร้อยละ 59.1 การทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐ ร้อยละ 50.0 การสนับสนุนทุนทรัพย์ ร้อยละ 45.5 และส่วนสุดท้ายคือ ประชาชนต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร กิจกรรมภายในสวนสาธารณะ ร้อยละ 27.3 แต่เมื่อถามถึงสถานภาพการเข้าร่วม ร้อยละ 91.1 ตอบว่า เป็นผู้ใช้ ร้อยละ 42.2 เป็นกรรมการทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐ ร้อยละ 35.6 เป็นผู้สนับสนุนทางการเงิน

ข้อมูลการใช้บริการสวนสาธารณะในปัจจุบัน และสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ

ในเวลาว่าง มีผู้ตอบแบบสอบถามไปใช้สวนสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 27 โดยสวนสาธารณะที่คนเลือกใช้มากที่สุดจะเป็นสวนขนาดใหญ่ เช่น สวนลุมพินี ร้อยละ 57.5 สวนหย่อมวงเวียนใหญ่ ร้อยละ

5.7 สวนเชิงสะพานตากสิน ร้อยละ 3.4 และสวนธนบุรีรมย์ ร้อยละ 2.3 อื่นๆร้อยละ 31 จะเป็นสวนที่อยู่ นอกรัศมีบริการ เช่น เขาดินวนา สวนหลวง ร.9 โดยกิจกรรมที่คนส่วนใหญ่นิยมคือ การพักผ่อนนั่งเล่น สูดอากาศ ร้อยละ 71.4 การออกกำลังกาย ร้อยละ 20.2 เป็นการพบปะสังสรรค์และอื่นๆ ร้อยละ 8.4 (ตารางที่ 5.3, 5.4, 5.5)

ตารางที่ 5.3 แสดงสถานที่พักผ่อนในเวลาว่างของประชากรในพื้นที่ศึกษา

ที่พักผ่อน	ร้อยละ
อยู่บ้าน	63.8
ห้างสรรพสินค้า	56.4
สวนสาธารณะ	27
โรงพยาบาล	7.1
สถานออกกำลังกายเอกชน	1.4

ตารางที่ 5.4 แสดงสวนสาธารณะที่คนเลือกไปมากที่สุด

สวนสาธารณะ	ร้อยละ
สวนลุมพินี	57.5
สวนวชิรเบญจทัศ	5.7
สวนเชิงสะพานตากสิน	3.4
สวนธนบุรีรมย์	2.3
อื่นๆ	31

ตารางที่ 5.5 แสดงลักษณะการพักผ่อนในสวนสาธารณะทั่วไป

	ร้อยละ
พักผ่อน/นั่งเล่น	71.4
ออกกำลังกาย	20.2
พบปะสังสรรค์	2.4
อื่นๆ	6

สำหรับความถี่ในการไปใช้สวนสาธารณะปกติ ทุกวัน ร้อยละ 4.9 สัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 19.5 เดือนละ 1 - 2 ครั้ง ร้อยละ 20.7 นานครั้ง ๆ คือ ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป ร้อยละ 37.8 อื่น ๆ ร้อยละ 17.1 แต่เมื่อเป็นสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ ความถี่ในการใช้จะเปลี่ยนไปเป็น ทุกวัน ร้อยละ 23.4 อาทิตย์ละครั้ง ร้อยละ 51.8 เดือนละ 1 - 2 ครั้ง และนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 12.1 เท่ากัน อื่น ๆ ร้อยละ .7

หากเทียบรัศมีบริการในระยะต่างๆ กับความถี่ในการไปใช้สวนชุมชนบริเวณสะพานกรุงเทพ จะพบว่า ประชากรในระยะ 400 เมตร จะมีความถี่ในการใช้ทุกวัน ร้อยละ 40.8 สัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 44.9 เดือนละ 1- 2 ครั้ง ร้อยละ 8.2 นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 6.1 ประชากรในระยะ 800 เมตร มีความถี่ในการไปใช้ทุกวัน ร้อยละ 15.1 สัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 58.5 เดือนละ 1-2 ครั้ง ร้อยละ 7.5 นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 17.0 ประชากรในระยะ 1,000 เมตร มีความถี่ในการไปใช้ทุกวัน ร้อยละ 12.8 สัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 51.3 เดือนละ 1 -2 ครั้ง ร้อยละ 23.1 นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 12.8 โดยสรุปประชากรที่อยู่ใกล้ จะมีแนวโน้มการไปใช้มากกว่าประชากรที่อยู่ในระยะที่ไกลออกไป (ตารางที่ 5.6, 5.7, 5.8)

ตารางที่ 5.6 แสดงความถี่ในการใช้สวนสาธารณะทั่วไป

	ร้อยละ
ทุกวัน	4.9
สัปดาห์ละครั้ง	19.5
เดือนละ 1- 2 ครั้ง	20.7
นาน ๆ ครั้ง	37.8
อื่น ๆ	17.1

ตารางที่ 5.7 แสดงความถี่ในการใช้สวนสาธารณะบริเวณสะพานกรุงเทพ

	ร้อยละ
ทุกวัน	23.4
สัปดาห์ละครั้ง	51.7
เดือนละ 1- 2 ครั้ง	12.1
นาน ๆ ครั้ง	12.1
อื่น ๆ	0.7

ตารางที่ 5.8 แสดงรัศมีบริการกับความถี่ในการไปใช้สวนบริเวณสะพานกรุงเทพ

ความถี่	400 เมตร	800 เมตร	1000 เมตร
ทุกวัน	40.8	15.1	12.8
อาทิตย์ละครั้ง	44.9	58.5	51.3
เดือนละ 1 - 2 ครั้ง	8.2	7.5	23.1
นานๆครั้ง	6.1	17.0	12.8
อื่นๆ	-	1.9	-

สำหรับความคาดหวังของประชากรเมื่อมีสวนสาธารณะแห่งใหม่ ส่วนมากคาดหวังที่จะเห็นสวนสาธารณะที่ร่มรื่น สวยงาม ร้อยละ 90.1 ส่วนที่มีกิจกรรมสำหรับการออกกำลังกาย ร้อยละ 47.5 ส่วนที่มีกิจกรรมเพื่อความบันเทิง ร้อยละ 12.8 ส่วนที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ร้อยละ 35.5 โดยกิจกรรมที่ต้องการจะเป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน ร้อยละ 75.4 เป็นกิจกรรมเพื่อการออกกำลังกาย ร้อยละ 44.7

ในการเดินทางไปสวนสาธารณะส่วนใหญ่ จะเป็นการใช้รถประจำทาง ร้อยละ 58.5 รถยนต์ /รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 23.2 เดิน ร้อยละ 7.3 และอื่นๆ ร้อยละ 11 แต่เมื่อเป็นสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่งกำหนดให้เป็นสวนในระยะเดินเท้าที่ประชากรในรัศมีบริการที่ทำการสำรวจสามารถเดินเท้ามาใช้บริการได้นั้น ระยะเวลาพอใจจะเดินสูงสุด อยู่ในช่วง 15 นาที ร้อยละ 42.6 ช่วง 10 นาที ร้อยละ 24.8 มากกว่า 15 นาที ร้อยละ 16.2 5 นาที ร้อยละ 12.1 โดยมีประชากรบางส่วนจะใช้รถประจำทาง และรถจักรยานยนต์แทนการเดิน ร้อยละ 4.3 ซึ่งเป็นประชากรในกลุ่มที่ 4 ที่เป็นคนสูงอายุ และบางส่วนเป็นประชากรในกลุ่มที่ 2 ที่มียานพาหนะเป็นรถจักรยานยนต์ (ตารางที่ 5.9, 5.10, 5.11)

ตารางที่ 5.9 แสดงความคาดหวังต่อสวนสาธารณะบริเวณสะพานกรุงเทพ

	ร้อยละ
สวนที่ร่มรื่น สะอาด สวยงาม	90.1
สวนที่มีกิจกรรมเพื่อการออกกำลังกาย	47.5
สวนที่มีกิจกรรมเพื่อความบันเทิง	12.8
สวนที่มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	35.5

ตารางที่ 5.10 แสดงวิธีการเดินทางไปสวนสาธารณะ

	ร้อยละ
รถโดยสารประจำทาง	58.5
รถยนต์/รถจักรยานยนต์	23.2
เดิน	7.3
อื่นๆ	11

ตารางที่ 5.11 แสดงระยะเวลาที่พอใจในการเดินไปสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ

	ร้อยละ
5 นาที	12.1
10 นาที	24.8
15 นาที	42.6
มากกว่า 15 นาที	16.2
ใช้ยานพาหนะอื่นๆ	4.3

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สวนสาธารณะจะขึ้นอยู่กับ เวลาว่างที่มี คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาคือ ระยะทางจากบ้านไปสวนสาธารณะ ร้อยละ 26.7 และสภาพแวดล้อมและความน่าสนใจของสวน ร้อยละ 20.8 สำหรับเหตุผลในการเลือกใช้สวนสาธารณะ ส่วนมากคูดูจากสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี ร้อยละ 69 การเดินทางที่สะดวกและใกล้บ้าน ร้อยละ 35.7 กิจกรรมที่มีในสวน ร้อยละ 9.5 ความปลอดภัยของสถานที่ ร้อยละ 8.3 และอื่นๆ ร้อยละ 5.9 โดยสรุปคนที่ไปใช้สวนสาธารณะ จะตัดสินใจเลือกใช้สวนสาธารณะจากสภาพแวดล้อมของสวนเป็นสิ่งแรก แต่คนที่ไม่ใช้สวนสาธารณะนั้น จะมีปัจจัยด้านเวลาของผู้ใช้เป็นหลัก

ช่วงเวลาที่มีคนนิยมไปใช้มากที่สุดคือ 17.00 - 19.00 น. ร้อยละ 51.8 เวลา 6.00 - 9.00 น. ร้อยละ 31.9 ช่วงเวลาสุดท้ายคือเวลา 15.00 - 17.00 น. มีร้อยละ 16.3 สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการในสวนสาธารณะมี ห้องน้ำ ไทโรคัพท์ น้ำดื่ม ร้อยละ 85.6 รองลงมาคือ ที่เด็กเล่น ร้อยละ 43.2 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 38.8 (ตารางที่ 5.12, 5.13, 5.14, 5.15)

ตารางที่ 5.12 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สวนสาธารณะ

	ร้อยละ
เวลาว่าง	52.5
ระยะทาง	26.7
ความน่าสนใจของสถานที่	20.8

ตารางที่ 5.13 แสดงเหตุผลการเลือกใช้สวนสาธารณะ

	ร้อยละ
สภาพแวดล้อมที่ดี	69.0
การเดินทางสะดวก	35.7
กิจกรรมภายในสวน	9.5
ความปลอดภัย	8.3
อื่นๆ	5.9

ตารางที่ 5.14 แสดงช่วงเวลาที่มีการไปใช้สวนบริเวณสะพานกรุงเทพสูงสุด

	ร้อยละ
5.00 - 9.00 น.	31.9
15.00 - 17.00 น.	16.3
17.00 - 19.00 น.	51.8

ตารางที่ 5.15 แสดงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการในสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ

	ร้อยละ
ร้านอาหาร และเครื่องดื่ม	38.8
ห้องน้ำ, โทรศัพท, จุดน้ำดื่ม	85.6
ที่เด็กเล่น / ที่ออกกำลังกาย	43.2

สรุปข้อมูลความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ จะบอกถึงลักษณะการเข้าร่วมของประชาชนในพื้นที่ ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การสนับสนุนทางการเงินเพื่อบำรุงสถานที่ และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก รูปแบบของหน่วยงานที่รับผิดชอบ สถานภาพการเข้าร่วมของประชาชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 9.2 เท่านั้นที่ทราบมาก่อนว่าจะมีสวนสาธารณะแห่งใหม่บริเวณสะพานกรุงเทพ ในกรณีที่มีการเปิดแสดงความคิดเห็นต่อความต้องการสวนสาธารณะ มีผู้ต้องการเข้าร่วมร้อยละ 69.8 ไม่ต้องการเข้าร่วม ร้อยละ 30.2 กับความเห็นในเรื่องการเก็บเงินเพื่อเข้าสวนสาธารณะ มีผู้เห็นด้วย ร้อยละ 51.4 โดยมองว่าเป็นการจ่ายเพื่อบำรุงสถานที่ และดูแลสวนให้มีความร่มรื่น สวยงาม และบางส่วนยอมจ่ายในราคาที่สูงกว่ากำหนด เพราะเหตุผลด้านความปลอดภัย โดยคิดว่าการเก็บเงินเป็นการคัดเลือกผู้เข้ามาใช้ได้วิธีหนึ่ง โดยยินดีจ่าย ในราคา 5 บาท ร้อยละ 49.4 ในราคา 3 บาท ร้อยละ 22.1 จ่ายได้มากกว่า 10 บาท ร้อยละ 16.9 ในราคา 1 บาท ร้อยละ 5.2 และขึ้นกับเหตุผล ร้อยละ 6.5 โดยราคาที่ยินดีจ่ายเป็นการจ่ายให้กับสวนที่มีความร่มรื่น สวยงาม ร้อยละ 73.7 สวนที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ 55.3 โดยสวนที่มีกิจกรรมเพื่อออกกำลังกาย ร้อยละ 19.7 และสวนที่มีกิจกรรมเพื่อความบันเทิง ร้อยละ 11.8 ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการเก็บเงิน มีร้อยละ 48.6 เห็นว่า ประชาชนเสียภาษีแล้ว จึงเป็นหน้าที่ที่รัฐต้องจัดหาให้โดยตรง (ตารางที่ 5.16, 5.17, 5.18, 5.19)

ตารางที่ 5.16 แสดงการรับรู้การมีส่วนร่วมสวนสาธารณะแห่งใหม่

	ร้อยละ
ทราบข่าวการมีส่วนร่วมสวนสาธารณะแห่งใหม่	9.2
ไม่ทราบข่าวการมีส่วนร่วมสวนสาธารณะแห่งใหม่	90.8

ตารางที่ 5.17 แสดงความต้องการเสนอความคิดเห็นต่อการจัดทำสวนสาธารณะ

	ร้อยละ
ต้องการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น	69.8
ไม่ต้องการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น	30.2

ตารางที่ 5.18 แสดงความความคิดเห็นต่อการเก็บเงินเพื่อเข้าสวนสาธารณะ

	ร้อยละ
เห็นด้วยกับการเก็บเงินเพื่อเข้าสวนสาธารณะ	51.4
ไม่เห็นด้วยกับการเก็บเงินเพื่อเข้าสวนสาธารณะ	48.6

ตารางที่ 5.19 แสดงจำนวนเงินที่ยินดีจ่ายเพื่อเข้าสวนสาธารณะ

	ร้อยละ
จ่าย 5 บาท	49.4
จ่าย 3 บาท	22.1
จ่ายมากกว่า 10 บาท	16.9
จ่าย 1 บาท	5.2
ขึ้นกับเหตุผล	6.5

ตารางที่ 5.20 แสดงความคาดหวังต่อสวนสาธารณะที่มีการเก็บเงิน

	ร้อยละ
สวนที่ร่มรื่น สะอาด สวยงาม	73.7
สวนที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก	55.3
สวนที่มีกิจกรรมเพื่อการออกกำลังกาย	19.7
สวนที่มีกิจกรรมเพื่อความบันเทิง	11.8

สำหรับการริเริ่มการจัดทำสวนสาธารณะ เห็นว่า ควรเป็นการริเริ่มร่วมกันระหว่างรัฐ และประชาชน ร้อยละ 70.1 เห็นว่าควรเป็นการริเริ่มของหน่วยงานกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 29.2 การริเริ่มโดยประชาชน ร้อยละ .7 โดยประชาชนที่ทำการสำรวจเห็นว่าต้องให้หน่วยงานรัฐเริ่มและประชาชนเข้าไปสนับสนุน จึงมีความเป็นไปได้ เพราะประชาชนยังไม่มีศักยภาพพอเพียงในการเริ่มต้น โดยรูปแบบของหน่วยงานที่รับผิดชอบสวนสาธารณะ เห็นว่าควรเป็นในลักษณะของกรมการร่วมระหว่างประชาชนและกทม. ร้อยละ 71.5 เห็นว่าควรเป็นหน่วยงานของกรุงเทพมหานครรับผิดชอบฝ่ายเดียว ร้อยละ 14.6 องค์กรพิเศษที่จัดตั้งขึ้นเฉพาะ ร้อยละ 13.9 ในส่วนของงบประมาณการดำเนินการสวนสาธารณะเห็นว่า ควรเป็นงบประมาณรัฐ ร้อยละ 76.6 เป็นการบริจาคร่วมกันของชุมชน 43.4 เป็นการนำรายได้จากการประมูลหา

ประโยชน์ในสวน ร้อยละ 41.6 สำหรับที่ดินเพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะเห็นว่า ความมาจากที่ดินของรัฐ ร้อยละ 51.1 เป็นที่ดินเอกชนบริจาคม ร้อยละ 32.8 และการซื้อจากเอกชน ร้อยละ 16.1 (ตารางที่ 5.21, 5.22, 5.23, 5.24)

โดยสรุปความคิดเห็นและทัศนคติของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดสวนสาธารณะ เป็นการแสดงความเห็น ร้อยละ 55.5 การสนับสนุนการเงิน ร้อยละ 39.9 เป็นการเข้าร่วมเป็นกรรมการทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐ ร้อยละ 23.2 และเห็นว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร กิจกรรมภายในสวนสาธารณะ ร้อยละ 48.6 แต่เมื่อถามถึงสถานภาพการเข้าร่วม ร้อยละ 91.9 ตอบว่า เป็นผู้ใช้เท่านั้น ร้อยละ 28.6 เป็นผู้สนับสนุนทางการเงิน เป็นผู้ร่วมประสานงานกับหน่วยงานรัฐ ร้อยละ 16.9 (ตารางที่ 5.25, 5.26)

ตารางที่ 5.21 แสดงความเห็นต่อการริเริ่มการจัดทำสวนสาธารณะ

	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	29.2
ประชาชน	0.7
ร่วมกันระหว่างประชาชนและกทม.	70.1

ตารางที่ 5.22 แสดงความเห็นรูปแบบหน่วยงานที่รับผิดชอบสวนสาธารณะ

	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	14.6
ประชาชน	-
กรรมการร่วมกันระหว่างประชาชนและกทม.	71.5
องค์กรพิเศษที่จัดตั้งขึ้นเฉพาะ	13.9

ตารางที่ 5.23 แสดงความเห็นต่องบประมาณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

	ร้อยละ
งบประมาณรัฐ	76.6
การบริจาคมร่วมกันของชุมชน	43.4
รายได้จากการประมวลผลประโยชน์ในสวน	41.6

ตารางที่ 5.24 แสดงความเห็นต่อการจัดหาที่ดินเพื่อสร้างสวนสาธารณะ

	ร้อยละ
ที่ดินรัฐ	51.1
ที่เอกชนร่วมบริจาค	32.8
ซื้อ/เช่าจากเอกชน	16.1

ตารางที่ 5.25 แสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

	ร้อยละ
การร่วมแสดงความคิดเห็น	55.5
การร่วมเป็นกรรมการทำงานกับหน่วยงานท.ม.	23.2
การบริจาคทุนทรัพย์	39.9
การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร/กิจกรรมภายในสวนสาธารณะ	48.6

ตารางที่ 5.26 แสดงสถานภาพการเข้าร่วม

	ร้อยละ
ผู้ใช้	91.9
ผู้ร่วมประสานงานกับหน่วยงานรัฐ	16.9
ผู้ให้ทุนสนับสนุน	28.6

สรุปความต้องการและความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาสวนสาธารณะ

จากการสำรวจความคิดเห็นต่อการให้บริการสวนสาธารณะในปัจจุบัน และสวนชุมชนบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่งเป็นสวนสาธารณะในละแวกบ้าน ที่สามารถเดินเท้ามาใช้บริการได้ และความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อสวนชุมชนพบว่า ปัจจัยด้านเวลามีผลต่อการไปใช้สวนสาธารณะทั่วไปเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ปัจจัยด้านระยะทาง และสุดท้ายคือความน่าสนใจของสวนสาธารณะเอง แต่เมื่อเป็นสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่งกำหนดให้เป็นสวนใกล้บ้าน และสามารถมาใช้บริการโดยการเดินเท้าได้ จากผลการวิเคราะห์แสดงว่า ระยะทางมีผลต่อการมาใช้ กล่าวคือ ระยะทางยิ่งใกล้ ความถี่ในการใช้จะสูงกว่าในระยะทางที่ไกลออกไป โดยลักษณะของสวนซึ่งเป็นสวนขนาดเล็ก ซึ่งผู้ใช้อาจใช้เวลาไม่มากนักใน

การพักผ่อน และถ้าสวนนั้นมีความน่าสนใจเพียงพอในการตอบสนองความต้องการ ก็จะทำให้มีการใช้ในลักษณะประจำวันมากขึ้น

รูปแบบการพักผ่อนในสวนสาธารณะ ส่วนใหญ่ยังคงเป็นลักษณะของการพักผ่อน นั่งเล่น สูดอากาศ ทั้งในสวนขนาดใหญ่ และสวนชุมชนบริเวณสะพานกรุงเทพ รองลงมาคือสวนเพื่อการออกกำลังกาย สังเกตได้ว่ามีความต้องการมากขึ้นใน โดยเฉพาะในสวนชุมชนบริเวณสะพานกรุงเทพ ทั้งนี้เป็นเพราะมีประชาชนจำนวนหนึ่ง ซึ่งสนใจกิจกรรมออกกำลังกาย จึงต้องการที่ออกกำลังกายที่อยู่ใกล้บ้าน ในส่วนของความต้องการความคาดหวังต่อสวนสาธารณะแห่งใหม่ ส่วนมากคาดหวังที่จะเห็นสวนที่มีความร่มรื่น สะอาด สวยงาม เป็นอันดับแรก รองลงมาคือสวนที่มีกิจกรรมเพื่อการออกกำลังกาย และสวนที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สำหรับวิธีการเดินทางไปสวนสาธารณะ ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้รถโดยสารประจำทาง ส่วนการเดินทางไปสวนชุมชนบริเวณสะพานกรุงเทพ ส่วนมากจะเป็นการเดินทาง โดยระยะเวลาที่พอใจจะเดินสูงสุดคือ 15 นาที ช่วงเวลาที่มีการไปใช้สวนบริเวณสะพานกรุงเทพสูงสุด เป็นเวลาเย็น ประมาณ 17.00 - 19.00 น. ในส่วนของสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการให้มีในสวนสูงสุดคือ ห้องน้ำ ไทคัทพ์ จุดน้ำดื่ม รองลงมาคือ ที่เด็กเล่น/ที่ออกกำลังกาย และสุดท้ายคือ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งบางส่วนมองว่า จะทำให้สกปรก เลอะเทอะ และบางส่วนคิดว่าอยู่ใกล้บ้าน สามารถไปรับประทานที่บ้านได้ จึงไม่มีความจำเป็น

ในส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ แบ่งออกเป็น 3 อันดับ โดยผ่านรูปแบบต่างๆ เช่น การร่วมแสดงความคิดเห็น และความต้องการก่อนการจัดสร้างสวนสาธารณะ การสนับสนุนทางการเงิน การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการทำงาน ซึ่งผลจากการวิเคราะห์พบว่า มีผู้สนใจ และตื่นตัวเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ต่อการจัดทำสวนสาธารณะมากที่สุดเป็นอันดับแรก โดยประชาชนผู้สนใจเห็นว่า การจัดให้มีเวทีแสดงความคิดเห็นดังกล่าว ควรจัดให้มีขึ้นในสถานที่ที่ไม่ไกลจากที่พักอาศัยของประชาชนในละแวกนั้น และเป็นวันหยุด รองลงมาเป็นการสนับสนุนทางการเงิน ในรูปของการบริจาคทุนทรัพย์ และการเก็บเงินเพื่อเข้าสวนสาธารณะ ในส่วนผู้เห็นด้วย ซึ่งทำให้ทราบแนวโน้ม ทิศนคติ ของผู้ใช้ในส่วนที่ยอมจ่ายเงินเพื่อแลกกับสิ่งแวดล้อมการอยู่อาศัยที่ดีขึ้น คือ การมีสวนสาธารณะที่มีความร่มรื่น สวยงาม เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สวนสาธารณะ ที่ให้ความสะดวกในการบริการ สุดท้ายคือสวนที่มีกิจกรรมเพื่อออกกำลังกาย ส่วนการร่วมเป็นกรรมการทำงานร่วมกับหน่วยงาน กทม. จะเป็นอันดับท้ายสุดที่ประชาชนเลือก โดยกลุ่มที่ต้องการเข้าร่วมจะเป็นกลุ่มคนที่เคยติดต่อประสานงานกับหน่วยงานรัฐมาก่อน เช่น กรรมการชุมชน

ระดับของการมีส่วนร่วมต่างๆ เหล่านี้ น่าจะเป็นแนวโน้มที่ภาครัฐ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรนำไปพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ และความเป็นไปได้ในการจัดตั้งองค์กรร่วมระหว่างรัฐและเอกชน ซึ่งจะเป็นแรงสนับสนุนให้มีการตื่นตัวของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาสวนสาธารณะให้เป็นแหล่งพักผ่อนที่สอดคล้องกับสภาพการพัฒนาของพื้นที่ และตรงตามความต้องการของชุมชน

ในส่วนของกลุ่มองค์กรธุรกิจในพื้นที่ มีประเด็นการมีส่วนร่วมได้ใน 2 กรณี คือ

- กรณีที่โครงการรัฐมีที่ดินที่จะจัดสร้างสวนสาธารณะ ในบริเวณข้างเคียงกับพื้นที่ของกลุ่มองค์กรธุรกิจ พบว่าความต่อเนื่องของพื้นที่ มีส่วนในการตัดสินใจที่กลุ่มองค์กรธุรกิจจะสนับสนุนทางการเงินเป็นสิ่งแรก เนื่องจากมองเห็นถึงประโยชน์ของพื้นที่เปิดโล่ง ที่จะส่งเสริมทัศนียภาพ และสภาพแวดล้อมโครงการที่ดีขึ้น

- กรณีการเปิดพื้นที่โล่งหน้าอาคารเพื่อสาธารณะ กลุ่มองค์กรธุรกิจในพื้นที่ที่มองว่ามีความเป็นไปได้ หากกฎหมายมีความชัดเจนแน่นอน และมีมาตรการจูงใจที่จะตอบแทนกับเอกชนเจ้าของโครงการ แต่ทั้งนี้ก็ต้องพิจารณาเงื่อนไขอื่นๆ ประกอบ เช่น ระยะเวลา สภาพการพัฒนาของพื้นที่ในอนาคต

สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน จะเป็นการร่วมแสดงความคิดเห็นสูงสุด รองลงมาเป็นการสนับสนุนทางการเงิน สุดท้ายคือการเป็นกรรมกรทำงานร่วมกับหน่วยงาน กทม. ซึ่งส่วนหนึ่งจะเป็นผู้นำชุมชนในพื้นที่ และสิ่งที่ประชาชนต้องการและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมได้จริงในแง่ของการเป็นผู้ใช้ที่มีคุณภาพ และจิตสำนึกของการเป็นเจ้าของร่วมกัน คือ การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร/กิจกรรมภายในสวนสาธารณะ เพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละคนได้มีโอกาสเลือกในกิจกรรมที่ตนสนใจ ส่วนกลุ่มองค์กรธุรกิจในพื้นที่พบว่าความเกี่ยวเนื่องกันของพื้นที่ มีผลให้องค์กรธุรกิจจะสนับสนุนในแง่การเงิน ส่วนการพัฒนาโครงการในอนาคตตามข้อเสนอในระบบโบนัส FAR ก็สามารถเกิดขึ้นได้ หากกฎหมายมีความชัดเจนแน่นอน

การวิเคราะห์ความต้องการสวนสาธารณะ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวนชุมชน

ในส่วนนี้ จะเป็นการวิเคราะห์ความต้องการสวนสาธารณะในพื้นที่ทำการศึกษา โดยจะเป็นการวิเคราะห์ด้านศักยภาพของพื้นที่ ความต้องการของผู้ใช้ และส่วนสุดท้ายคือความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้และสวนสาธารณะ

1. การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ จะแบ่งการวิเคราะห์เป็น 4 ส่วนคือ

1. การเข้าถึง ที่ตั้งของพื้นที่สวนสาธารณะบริเวณสะพานกรุงเทพ จะมีทางเข้าออกหลักบริเวณถนนเจริญนคร และถนนมไหสวรรค์ แต่ในส่วนของถนนมไหสวรรค์ อาจเป็นอุปสรรคขวางกั้นในการเดินทางเนื่องจากเป็นบริเวณสี่แยก ดังนั้นที่ตั้งสวนสาธารณะบริเวณสะพานกรุงเทพนี้ ก็อาจข้ามอุปสรรคได้โดยทำสะพานข้ามทางแยก

2. ความสามารถในการรองรับผู้มาใช้สวนสาธารณะ โดยขนาดของสวนสาธารณะสะพานกรุงเทพ แห่งนี้มีพื้นที่ทั้งสิ้น 2.75 ไร่ หรือ 4,400 ตร.ม. ถ้าพิจารณาความสามารถในการรองรับผู้มาใช้สวนสาธารณะ บริเวณสะพานกรุงเทพ ของพื้นที่สวนที่มีอยู่ จากขนาดพื้นที่การใช้ 2 ตารางเมตรต่อคน ซึ่งเป็นขนาดพื้นที่ที่ผู้มาใช้สวนสามารถทำกิจกรรม และพักผ่อนได้อย่างไม่แออัดจนเกินไป ในช่วงเวลาเดียวกัน (การพิจารณาความสามารถในการรองรับของสวน พิจารณาจากระยะเมื่อยืนกางแขนออกเต็มที่แล้วไม่ชนกัน

กับคนโดยรอบ ซึ่งจะมีรัศมีโดยเฉลี่ยไม่เกิน 1.8 เมตร เมื่อคำนวณพื้นที่เป็นรัศมีโดยรอบจะใช้พื้นที่ประมาณ 2 ตร.ม./คน) ดังนั้นสวนแห่งนี้จึงมีความสามารถในการรองรับได้เต็มพื้นที่จำนวน 2,200 คน (4,400 ตร.ม. / 2) แต่ถ้าหักส่วนที่เป็นสนามหญ้า ต้นไม้ และทางเดิน ซึ่งมีขนาดพื้นที่ประมาณ 2,800 ตร.ม. ออก จะคงเหลือพื้นที่สวนที่ประชาชนจะสามารถเข้ามาใช้บริการได้จริงคิดเป็นพื้นที่ 1,600 ตร.ม. จึงมีพื้นที่รองรับประชากรได้เพียง 800 คนเท่านั้น เมื่อเทียบกับความต้องการใช้สวนสาธารณะของประชากรที่มีจำนวนถึง 15,500 คนต่อวัน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีการใช้สูงสุดคือในช่วงเย็น 17.00 - 19.00 น. ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 51.8 หรือประมาณ 8,000 คน จะเห็นได้ว่าความต้องการใช้สวนสาธารณะยิ่งเกินกว่าความสามารถในการรองรับอยู่มาก ดังนั้นจะต้องจัดหาพื้นที่เพิ่มขึ้นอีก โดยมีที่ดินที่สามารถนำมาจัดสร้างที่พักผ่อนได้ ในลักษณะการใช้ประโยชน์ร่วมกัน (Multiple Use) จากการศึกษาในบทที่แล้วคือ สวนสาธารณะริมแม่น้ำบริเวณถนนเจริญนคร ซึ่งเป็นสวนเสนอแนะ 1 ใน 14 แห่ง ของ MIT โดยสวนริมแม่น้ำแห่งนี้จะอยู่ในเขตธนบุรี บริเวณสี่แยกคลองสำเหร่ และถนนเจริญนคร ขนาดพื้นที่ 62.5 ไร่ (100,000 ตร.ม.) สวนแห่งนี้จะประกอบด้วยทางเดินริมแม่น้ำพร้อมทั้งท่าจอดเรือประจำทาง

3. ความน่าสนใจของสถานที่ จากที่ตั้งของสวนบริเวณสะพานกรุงเทพพบว่า ที่ตั้งริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาจะเป็นจุดขึ้นน้ำและดึงดูดให้มีการใช้สวนสาธารณะแห่งนี้มาก หากภายในมีการจัดบริเวณที่เป็นสัดส่วน มีกิจกรรมที่ดึงดูดการใช้ โดยผลจากแบบสอบถามก็ทำให้ทราบว่าควรมีกิจกรรมทั้งที่ออกแรง และไม่ออกแรง

2. การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ใช้

การวิเคราะห์ศักยภาพผู้ใช้ จะเป็นการวิเคราะห์จากจำนวนผู้ใช้ที่อยู่โดยรอบ สภาพการกระจายตัวทางภูมิศาสตร์ ซึ่งในการศึกษานี้ จะแบ่งประชากรตามระยะรัศมีบริการ สภาพทางเศรษฐกิจสังคม รายได้และเวลาว่าง

ในรัศมีบริการ 1 กม. ของพื้นที่ศึกษา จะมีพื้นที่ทั้งหมด (หักพื้นน้ำแล้ว) 1.96 ตร.กม. มีจำนวนประชากร 57,027 คน โดยเป็นประชากรในระยะรัศมีบริการ 400 เมตร 9,507 คน ในระยะ 800 เมตร 27,075 คน ในระยะ 1,000 เมตร 20,445 คน

จากผลการวิเคราะห์พบว่า จำนวนประชากรที่จะมาใช้ใน 1 วัน ในทุกระยะรัศมีบริการมีจำนวน 15,500 คน เป็นประชากรที่มาใช้ทุกวัน 10,584 คน อาทิตย์ละครั้ง 4,371 คน เดือนละ 1-2 ครั้ง 502 คน นานๆครั้ง 43 คน โดยความถี่การใช้สวนสาธารณะ จะมีมากในประชากรที่อยู่ในระยะ 400 เมตร คือ มีความถี่ในการใช้มากในช่วงอาทิตย์ละครั้ง และทุกวัน เป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันนักคือ ร้อยละ 44.9 และ 40.8 ตามลำดับ ขณะที่ประชากรในระยะ 800 เมตร จะมีความถี่ในการใช้มากในช่วงอาทิตย์ละครั้ง ร้อยละ 58.5 ทุกวัน ร้อยละ 15.1 เป็นสัดส่วนที่แตกต่างกันอย่างเห็นชัด ส่วนประชากรในระยะ

1,000 เมตร จะมีความถี่ในการใช้มากในช่วงอาทิตย์ละครั้ง ร้อยละ 51.3 เดือนละ 1 -2 ครั้ง ร้อยละ 23.1 ทุกวัน ร้อยละ 12.8 เป็นสัดส่วนที่แตกต่างกันอย่างเห็นชัด (ตารางที่ 5.27, 5.28)

โดยสรุปประชากรที่อยู่ใกล้ จะมีความถี่ในการใช้มากในทุกวัน และอาทิตย์ละครั้ง ส่วนประชากรที่อยู่ไกลออกไปจะมีความถี่ในการใช้ทุกวันนี้ลดลง แต่ความถี่การใช้จะเพิ่มขึ้นมากในช่วงอาทิตย์ละครั้ง ถึงเดือนละ 1 -2 ครั้ง

ตารางที่ 5.27 แสดงความถี่ของการใช้สวนสาธารณะของประชากรในแต่ละรัศมีบริการ

รัศมีบริการ	ประชากร	ทุกวัน	สัปดาห์ละครั้ง	1-2 ครั้งต่อเดือน	นานๆครั้ง	ไม่ใช้เลย
400 ม.	9,507	40.8	44.9	8.2	6.1	0
800 ม.	27,075	15.1	58.5	7.5	17	1.9
1 กม.	20,445	12.8	51.3	23.1	12.8	0
รวม	57,027	68.7	154.7	38.8	35.9	1.9

ตารางที่ 5.28 แสดงจำนวนประชากรที่ต้องการใช้สวนสาธารณะในแต่ละรัศมีบริการ

รัศมีบริการ	ประชากร	ทุกวัน	สัปดาห์ละครั้ง	1-2 ครั้งต่อเดือน	นานๆครั้ง	ไม่ใช้เลย	รวม
400 ม.	9,507	3,879	4,269	780	580	0	9,507
800 ม.	27,075	4,088	15,839	2,031	4,603	514	27,075
1 กม.	20,445	2,617	10,488	4,723	2,617	0	20,445
รวม	57,027	10,584	30,596	7,533	7,800	514	57,027
เฉลี่ยผู้มาใช้บริการใน 1 วัน		10,584	4,371	502	43		15,500.50

ในส่วนของสภาพทางเศรษฐกิจสังคม จากการศึกษาพบว่าแขวงบुकโคลเป็นแขวงที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อมจำนวนมาก ประชากรส่วนหนึ่งของแขวงจึงเป็นผู้ใช้แรงงานที่มีรายได้น้อยกระจายอยู่ตามส่วนต่างๆ ของแขวง ประกอบกับเป็นแขวงที่มีจำนวนชุมชนแออัดจำนวนมากเช่นกัน

แสดงให้เห็นถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของแขวงว่า เป็นประชาชนผู้มีรายได้น้อยจำนวนมาก ซึ่งทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อม มีเวลาการทำงานและวันหยุดที่แน่นอน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้และสวนสาธารณะ

การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ และสวนสาธารณะ จะเป็นการพิจารณาจากเวลาเดินทางไปและกลับ ความสะดวกในการเดินทาง การประชาสัมพันธ์ ค่าใช้จ่ายในการพักผ่อน

- จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถามพบว่า ระยะทางที่ผู้ใช้สวนสาธารณะยินดีจะเดินมาใช้บริการสวนสาธารณะจะอยู่ระหว่าง 400 -800 เมตร โดยระยะที่ความถี่สูงสุดจะอยู่ในช่วง 400 เมตร ซึ่งใช้เวลาเดินประมาณ 4 -6 นาที ดังนั้นหากเป็นประชากรที่อยู่ในระยะรัศมีบริการ 400 เมตร ระยะเวลาเดินทางไปกลับจากบ้านไปสวนสาธารณะ จะอยู่ในระหว่าง 8 - 12 นาที

- ความสะดวกในการเดินทางพบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ถนนเจริญนครช่วงต้น จะมีการเข้าถึงที่สะดวกกว่าประชากรในส่วนอื่นๆ เนื่องจากประชากรที่อยู่ส่วนล่างของสวนสาธารณะแห่งนี้ จะมีการเข้าถึงที่เป็นอุปสรรคจากบริเวณที่เป็นสี่แยก ซึ่งทำให้การใช้สวนสาธารณะมีความยากลำบากสำหรับผู้ใช้ที่เป็นเด็กและผู้สูงอายุ

- การประชาสัมพันธ์ พบว่าประชาชนส่วนมากไม่ทราบมาก่อนว่า จะมีสวนสาธารณะ แต่ผลจากการวิเคราะห์ในส่วนของการเข้าร่วม แสดงให้เห็นว่าประชาชนจำนวนมากต้องการให้มีประชาสัมพันธ์ข่าวสาร กิจกรรมภายในสวนสาธารณะ

- ค่าใช้จ่ายในการพักผ่อน จะเป็นการวิเคราะห์ในรายละเอียดของการมีส่วนร่วมในแง่การเงินดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในแง่การเงิน

การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในแง่การเงินนี้ เป็นการวิเคราะห์จากความคิดเห็นของประชากรที่ทำการสำรวจ บนพื้นฐานที่ว่าหากสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของคนส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น การมีส่วนร่วมในทางการเงิน เช่น การเก็บเงินเพื่อเข้าสวนสาธารณะ จะเป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาสวนสาธารณะชุมชนให้เกิดขึ้น โดยสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคม และความต้องการของชุมชน

จากข้อมูลราคาการพัฒนาสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ โดยการคำนวณจากการวางผังภูมิทัศน์ของพื้นที่สวนขนาด 2.75 ไร่ มีราคาการพัฒนา รวม 198,293,837 บาท ซึ่งเป็นงบประมาณรายการหนึ่งที่จะรวมอยู่ในราคาค่าก่อสร้างโครงการสะพานคู่ขนานสะพานกรุงเทพ ของกรมโยธาธิการ (ตารางที่ 5.29)

ตารางที่ 5.29 แสดงราคาการพัฒนาสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ

รายการ	ราคา/หน่วย	รวมหน่วย	ราคารวม
ค่าที่ดิน	180,000/ตร.วา	1,100 ตร.วา	198,000,000
สนามหญ้า	23/ตร.ม.	2,800 ตร.ม.	64,400
ต้นไม้	353/ต้น	96 ต้น	33,920
ค่าตกแต่งสวน	18,359	-	55,079
สนามคอนกรีต	89/ตร.ม.	1,620 ตร.ม.	144,180
น้ำ	1,572/ชุด	8 ชุด	12,578
รวม			198,310,157

หมายเหตุ : เฉพาะราคาค่าก่อสร้าง (ไม่รวมค่าที่ดิน) = 310,157 บาท
ราคาค่าก่อสร้างของสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ = 70 บาท/ตร.ม.

จากราคาการพัฒนาข้างต้น จะเห็นว่าเป็นราคาค่าที่ดินกว่าร้อยละ 99 เป็นค่าก่อสร้างร้อยละ 0.16 ซึ่งในสภาพความเป็นจริงรัฐคงไม่สามารถทุ่มงบประมาณเพื่อการจัดซื้อที่ดินในราคาที่สูงเยี่ยงนี้ เพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะให้แต่ละชุมชน หากไม่ใช่โครงการสาธารณูปโภคหลักๆ เช่น ถนน หรือสะพาน

สวนบริเวณสะพานกรุงเทพนี้ จึงเป็นการใช้ที่ว่างที่เหลือจากการพัฒนาโครงการสะพานคู่ขนานสะพานกรุงเทพ ให้เป็นสวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อนของประชาชนในละแวกใกล้เคียง ซึ่งหากมีการจัดสภาพแวดล้อมให้มีความร่มรื่น และมีการบำรุงรักษาที่ดี ก็จะเป็นที่พักผ่อนที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ประกอบกับที่ดินด้านหนึ่งของสวนติดแม่น้ำเจ้าพระยา จึงเป็นธรรมชาติที่ส่งเสริมความน่าสนใจของสวนแห่งนี้ และจากผลการวิเคราะห์ข้างต้นพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ที่เห็นด้วยกับการเก็บเงินเพื่อเข้าสวนสาธารณะ มีเหตุผลในการจ่ายเพื่อเป็นค่าบำรุงรักษาสวนให้มีความสวยงาม ร่มรื่น เป็นอันดับแรก และจ่ายเพื่อจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มากขึ้น เป็นอันดับที่สอง โดยประชากรที่สำรวจยินดีจ่ายเงินในราคาต่างๆ ดังนี้ จ่ายในราคา 5 บาท มีจำนวน 7,657 คน คิดเป็นร้อยละ 49.4 ราคา 3 บาท มีจำนวน 3,425 คน เป็นร้อยละ 22.1 มากกว่า 10 บาท มีจำนวน 2,619 คน เป็นร้อยละ 16.9 จ่าย 1 บาท มีจำนวน 806 คน เป็นร้อยละ 5.2 ขึ้นกับเหตุผล มีจำนวน 1,007 คน เป็นร้อยละ 6.5 จะเห็นว่าจำนวน

เงินที่ยินดีจ่ายสูงสุด จะอยู่ในช่วงราคา 3 - 5 บาท ซึ่งมีความเป็นไปได้ในการเก็บเพื่อเป็นค่าบำรุงรักษา สวนสาธารณะ หรือการจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกให้ดีขึ้น

ถ้าค่าบำรุงรักษาต่อวัน 500 บาท

ค่าเข้าสวน 5 บาท

จะต้องมีคนมาใช้ 100 คน

คิดเป็นร้อยละ 1.3 ของคนที่ยินดีจ่าย 5 บาท

คิดเป็นร้อยละ 2.9 ของคนที่ยินดีจ่าย 3 บาท

นอกจากนี้ การหารายได้เพื่อเข้าสวนสาธารณะ จากการประมูลให้มีการเปิดร้านค้าเพื่อบริการ ในสวนสาธารณะ ก็น่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้สวนสาธารณะมีความสามารถในการเลี้ยงตัวเอง แม้ ประชาชนบางส่วนจะไม่เห็นด้วยเนื่องจากเกรงความสกปรกและเอะอะที่จะเกิดขึ้น แต่ถ้ามีการจัดการที่ดีแล้ว ก็น่าจะเป็นการสร้างให้สวนสาธารณะมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีขึ้น โดยข้อจำกัดของพื้นที่ ร้านค้าที่เปิดใน สวนระดับนี้ ก็ควรเป็นซุ้มบริการ (Kios) ที่มีอาหาร และเครื่องดื่มง่ายๆ บริการผู้เข้ามาใช้สวนสาธารณะ

สรุป

จากการสำรวจความคิดเห็นต่อการใช้บริการสวนสาธารณะในปัจจุบัน และสวนชุมชนบริเวณ สะพานกรุงเทพ ซึ่งเป็นสวนสาธารณะในละแวกบ้าน ที่สามารถเดินเท้ามาใช้บริการได้ และความคิดเห็น ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อสวนชุมชนพบว่า

ในเวลาว่างมีผู้ใช้สวนสาธารณะร้อยละ 27 โดยสวนสาธารณะที่เลือกใช้มากที่สุด คือ สวน ลุมพินี โดยรูปแบบการพักผ่อนในสวนสาธารณะ ส่วนใหญ่ยังคงเป็นลักษณะของการพักผ่อน นั่งเล่น สูด อากาศ ทั้งในสวนขนาดใหญ่ และสวนชุมชนบริเวณสะพานกรุงเทพ รองลงมาคือสวนเพื่อการออกกำลังกาย สังเกตได้ว่ามีความต้องการมากขึ้นใน โดยเฉพาะในสวนชุมชนบริเวณสะพานกรุงเทพ ทั้งนี้เป็นเพราะ มีประชาชนจำนวนหนึ่ง ซึ่งสนใจกิจกรรมออกกำลังกาย จึงต้องการที่ออกกำลังกายที่อยู่ใกล้บ้าน

ในส่วนของความต้องการความคาดหวังต่อสวนสาธารณะแห่งใหม่ ส่วนมากคาดหวังที่จะเห็น สวนที่มีความร่มรื่น สะอาด สวยงาม เป็นอันดับแรก รองลงมาคือสวนที่มีกิจกรรมเพื่อการออกกำลังกาย และ สวนที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ปัจจัยด้านเวลามีผลต่อการไปใช้สวนสาธารณะทั่วไปเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ปัจจัยด้าน ระยะทาง และสุดท้ายคือความน่าสนใจของสวนสาธารณะเอง แต่เมื่อเป็นสวนบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่ง กำหนดให้เป็นสวนใกล้บ้าน และสามารถมาใช้บริการโดยการเดินเท้าได้ จากผลการวิเคราะห์แสดงว่า ระยะ

ทางมีผลต่อการมาใช้ กล่าวคือ ระยะทางยิ่งใกล้ ความถี่ในการใช้จะสูงกว่าในระยะทางที่ไกลออกไป โดยลักษณะของสวนซึ่งเป็นสวนขนาดเล็ก ซึ่งผู้ใช้อาจใช้เวลาไม่มากนักในการพักผ่อน และถ้าสวนนั้นมีความน่าสนใจเพียงพอในการตอบสนองความต้องการ ก็จะทำให้มีการใช้ในลักษณะประจำวันมากขึ้น

สำหรับวิธีการเดินทางไปสวนสาธารณะ ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้รถโดยสารประจำทาง ส่วนการเดินทางไปสวนชุมชนบริเวณสะพานกรุงเทพ ส่วนมากจะเป็นการเดินทาง โดยระยะเวลาที่พอใจจะเดินสูงสุดคือ 15 นาที

ช่วงเวลาที่มีการไปใช้สวนบริเวณสะพานกรุงเทพสูงสุด เป็นเวลาเย็น ประมาณ 17.00 - 19.00 น. ในส่วนของสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการให้มีในสวนสูงสุดคือ ห้องน้ำ โทรคัพพ์ จุดน้ำดื่ม รองลงมาคือ ที่เด็กเล่น/ที่ออกกำลังกาย และสุดท้ายคือ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งบางส่วนมองว่า จะทำให้สกปรก เลอะเทอะ และบางส่วนคิดว่าอยู่ใกล้บ้าน สามารถไปรับประทานอาหารที่บ้านได้ จึงไม่มีความจำเป็น

ความสามารถในการรองรับผู้มาใช้สวนสาธารณะ โดยขนาดของสวนสาธารณะสะพานกรุงเทพ แห่งนี้มีพื้นที่ทั้งสิ้น 2.75 ไร่ หรือ 4,400 ตร.ม. ถ้าพิจารณาความสามารถในการรองรับผู้มาใช้สวนสาธารณะ บริเวณสะพานกรุงเทพ ของพื้นที่สวนที่มีอยู่ มีพื้นที่รองรับประชากรได้เพียง 800 คนเท่านั้น เมื่อเทียบกับความต้องการใช้สวนสาธารณะของประชากรที่มีจำนวนถึง 15,500 คนต่อวัน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีการใช้สูงสุดคือในช่วงเย็น 17.00 - 19.00 น. ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 51.8 หรือประมาณ 8,000 คน จะเห็นได้ว่าความต้องการใช้สวนสาธารณะยังเกินกว่าความสามารถในการรองรับอยู่มาก ดังนั้นจะต้องจัดหาพื้นที่เพิ่มขึ้นอีก

รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน จะเป็นการร่วมแสดงความคิดเห็นสูงสุด รองลงมาเป็นการสนับสนุนทางการเงิน สุดท้ายคือการเป็นกรรมการทำงานร่วมกับหน่วยงาน กทม. ซึ่งส่วนหนึ่งจะเป็นผู้นำชุมชนในพื้นที่ และสิ่งที่ประชาชนต้องการและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมได้จริงในแง่ของการเป็นผู้ใช้ที่มีคุณภาพ และจิตสำนึกของการเป็นเจ้าของร่วมกัน คือ การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร/กิจกรรมภายในสวนสาธารณะ เพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละคนได้มีโอกาสเลือกในกิจกรรมที่ตนสนใจ ส่วนกลุ่มองค์กรธุรกิจในพื้นที่พบว่าความเกี่ยวเนื่องกันของพื้นที่ มีผลให้องค์กรธุรกิจจะสนับสนุนในแง่การเงิน ส่วนการพัฒนาโครงการในอนาคตตามข้อเสนอในระบบโบนัส FAR ก็สามารถเกิดขึ้นได้ หากกฎหมายมีความชัดเจนแน่นอน